

شەرقىي تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى

East Turkistan Government-in-Exile

2019-يىلى 2-دېكابىر، دۈشەنبە

ئۇيغۇر ئىنسان ھەقلىرى سىياسىتى قانۇنىنى تەستىقلاشقا جىددى ئىلتىماس

1949-يىلى ئۆكتەبىردە خىتاي كومىنىست كۈچلىرى شەرقىي تۈركىستاننى ئىشغال قىلدى ۋە 1949-يىلى 22-دېكابىردا شەرقىي تۈركىستان جۇمھۇرىيىتى مۇستەقىللىقىمىزنى ئاغدۇردى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن خىتاي كومىنىست پارتىيىسى رېجىمىدىكى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مۇستەملىكە ۋە قىرغىنچىلىق ھەرىكەتىنى باشلىدى. ئۆتكەن يەتمىش يىلدا، شەرقىي تۈركىستاندىكى مىليونلىغان بىگۇناھ ئىنسانلار قىرغىنچىلىقنىڭ ھەرخىل ۋاسىتىلىرى بىلەن ئۆلتۈرۈلدى. توپلام ئۆلۈم جازاسى ئىجرا قىلىش، ئاچارچىلىق، ئاتوم سىنىقى، بوۋاقلارنى چۈشۈرۈۋېتىش، قىيىنچىلىق ۋە باشقا ئۇسۇللارنى ئۆز ئىچىگە ئالدى.

يېقىنقى يىللاردىن بولۇپمۇ 2009-يىلىدىكى ئۈرۈمچى نامايىشىدىن كىيىن، خىتاي كومىنىست پارتىيىسى شەرقىي تۈركىستاننىڭ ۋە ئۇيغۇر تۈرك كىملىكى ۋە خەلقىنى يوقۇتۇشتا ۋەھشى بولۇپ كەلدى. 2016-يىلى خىتاي "ئەسەبلىككە قارشى تۇرۇش، تېررورىزمغا قارشى تۇرۇش، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش" نامدا مىليونلىغان ئۇيغۇر ۋە باشقا تۈركىي مىللەتلەرنى زور كۆلەمدە قاماش ھەرىكەتىنى باشلىدى.

ئامېرىكا قوشما شىتاتلىرى مۇداپىئە مىنىستىرلىقى 2019-يىلى مايدا جازا لاگېرلىرىدىكى "قايتا تەربىيىلىنىپ" سىياسى كالىلا يۇيۇلۇپلا قالماي، مەجبۇرى دورا يىدۇرۇلۇش، ئاچ قويۇلۇش، باسقۇنچىلىق، مەجبۇرى ھاشار، جىسمانىي قىيىنچىلىقلارغا دۇچار بولۇۋاتقان ھەتتاكى ئۆلتۈرۈلۈۋاتقان ئۇيغۇر ۋە باشقا تۈركىي مىللەتلەرنىڭ ئۈچ مىليون ئىكەنلىكىنى تەخمىن قىلدى. يېقىنقى خىتاي ئىچكى قىسمىدىن ئاشكارىلىنىپ كەتكەن ماتېرىيال ۋە ئەمگەك لاگېرى، تۈرمە دەپ گۇمان قىلىنغان نۇقتىلارنىڭ سۈنئىي ھەمرا كۆرىنىش ئانالىزى تۇتقۇنلارنىڭ سانى ئۈچ مىليوندىن كۆپ ئارتۇق ئىكەنلىكىنى ئىلگىرى سۈردى. خىتاي شىنجاڭ دەپ ئاتايدىغان مۇستەملىكە قىلىنغان شەرقىي تۈركىستاندىكى ئۇيغۇر ۋە باشقا تۈركىي مىللەتلەر ئۈستىدىكى زۇلۇم شەك شۈبھىسىز مەدەنىيەت قىرغىنچىلىقى ئەمەس يەنە جىسمانىي قىرغىنچىلىق دەرىجىسىگە يەتتى.

ناستىت گېرمان رېجىمىدىكى يەھۇدى خەلقى ۋە باشقا مىليونلىغان خەلقلەرنىڭ قىرغىنچىلىقىدىن كىيىن خەلقئارا جامائەت "ھەرگىز قايتىلانمايدۇ" دەپ قەسەم قىلغان ئىدى. ۋەھالەنكى، خەلقئارا شەرقىي تۈركىستاندىكى يەنە بىر چوڭ قىرغىنچىلىق، ئىرقىي يوقىتىشقا شاھىت بولماقتا. شەرقىي تۈركىستاننىڭ ۋە ئۇيغۇر خەلقىنىڭ كەلگۈسى خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ، بولۇپمۇ ئىرەك دۇنيادىكى ئىرەك، دېموكراتىك دۆلەتلەرنىڭ شەپقىتىگە باغلىق بولۇپ قالدى.

شۇ ۋەجىدىن بىز ئامېرىكا قوشما شىتاتلىرى دۆلەت مەجلىسىنىڭ ئۇيغۇر كىشىلىك ھوقۇقى سىياسىتى قانۇنى ئۇيغۇر قانۇنىنى دەرھال تەستىقلاشقا جىددى چاقىرىق قىلىمىز، ھەمدە بىز ئامېرىكا قوشما شىتاتلىرى ھۆكۈمىتىنىڭ خىتايىنىڭ شەرقىي تۈركىستاندىكى ۋەھشىلىكلىرىنى قىرغىنچىلىق دەپ تونۇشىنى ۋە كونكرىت تەدبىر قوللىنىپ خىتايىنىڭ شەرقىي تۈركىستاندا يۈرگۈزۈۋاتقان ئىنسانىيەتكە قارشى جىنايىتىنى توسۇپ قېلىشىنى ئىلتىماس قىلىمىز.

ھەمدە ئامېرىكا قوشما شىتاتلىرى ھۆكۈمىتى ۋە ئىرەك دۇنيادىكى بارلىق ھۆكۈمەتلەرنىڭ، خەلقئارا قانۇن بويىچە شەرقىي تۈركىستاننى مۇستەملىكە زېمىن دەپ تونۇشىنى چاقىرىق قىلىمىز.

سالھ خۇدايار

باش مىنىستىر

شەرقىي تۈركىستان سۈرگۈندى ھۆكۈمىتى